

YKI RÄIKKÄLÄ

Mihin tarvitaan uskontoa? Mihin kirkkoa? Jos uskovalta kysyy, on vastaus yleensä turvallisuus, elämän perusta, ikaikaisuus jne. Luin jostakin, että se on ainoa paikka, missä vielä puhutaan armosta.

Kirkolla oli aikanaan Suomessa tiettyjä tehtäviä. Se toimi ikään kuin valtion haarakonttoriverkostona silloin, kun kuntien lakisääteisiä tehtäviä ei vielä juuri ollut. Mutta ennen kaikkea kirkko on ollut ja on uskomusjärjestelmän näkyvä merkki ja samalla yksi valian ilmentymistä.

Uskonnosta uskova sanoo, että meillä jokaisella on sisimmässämme usko korkeampaan voimaan, josta on todisteena uskonnot ylipäätään. Väittävät jotkut uskossaan lujimmat jopa, että me kaikki synnymme uskovina ja että meissä kaikissa on ”juma-

lan kaipuu”. Tämä ei tietenkään pidä paikkaansa. Aivan, kuten me opimme puhumaan ja omaksumme kielen, me saamme ulkoapäin kaadettuna oman kulttuuripiirimme uskonnon, mikäli sitä päähän kaadetaan. Ero näillä on lähinnä se, että me kaikki opimme ympäristössämme puhutun kielen, mutta läheskään kaikki eivät omaksu uskoa riippumatta siitä, kuinka paljon sitä indoktrinoidaan.

Väestö vanhenee. Aiemmillä sukupolvilla oli kiinteämpi suhde kirkon jäsenyyteen. Mutta väestö vaihtuu, mihin ei tarvita väestönvaihtosalaliittoteorioitakaan. Uudemmillä sukupolvilla on aiempia löysempi suhde kirkkoon. Yhteiskunta on muuttunut sekulaarimmaksi ja kirkolla on jäljellä enää sen aseman rippeet ja niiden ilmentyminä privilegit, joista se pitää kynsin hampain kiinni. Kirkolla on myös laajan aikojen kuluessa haalima omaisuus, ja papit ym. kirkon johtavissa asemissa olevat ovat varsin hyvin palkattuja. Mutta palkollisten ja koko kirkon ylläpito vaatii maksajia eli kirkollisveroa.

Kirkosta eroamisen tahti syystäkin huolestuttaa kirkon johtoa.

Joulukuussa *Kotimaa*-lehden numerossa 49 lehden toimittaja **Niilo Rantala** pohtii kirkosta eroamista, jossa eroakirkosta.fi -palvelulla on ollut merkittävä rooli. Itse palvelua hän ei suuremmin käsittele. Toki tuo esille sen, miten *Iltalehti* kertoi palvelun olevan ”henkitoreissaan”, tosin mainiten syyksi digi- ja väestötietoviraston eropalvelun käytön, ja on lyhyesti haastatellut **Petri Karismaa**, jonka mukaan tarkoitus oli helpottaa kirkosta eroamista. Rantala kertoo Karismaa harmittavan erityisesti se, että kirkolla on edelleen runsaasti etuoikeuksia, vaikka keskustelu on kuitenkin edennyt Karisman toivomalla tavalla.

Rantala kirjoittaa, että kirkon näkökulmasta eroaminen on vakava asia – mutta siksi, että hengelliset ja teologiset syyt ovat syviä ja vahvoja – ei siksi, että kirkon talous tulee ennen pitkää sakaamaan eroamisten vuoksi. Rantalan mukaan kirkosta eroaminen ei ole pelkkä ”heppoinen päätös” tai ”huolimaton



klikkaus”. Kirkon jäsenestä huolehtimisessa ei ole kyse vain tästä maailmasta, vaan siitä ”toisesta todellisuudesta”, ja sen takia kirkkokin täällä on. Rantalan mukaan kirkon kannalta jäsenyydessä ei ole kyse vain rahan kirstuun kilahtamisesta, vaan ”juhlaäen kokoamisesta Karitsan häihin”. Kirkon johto siis toivoo ihmisten tulevan osaksi ilosta.

Tällaista tekstiä on vaikea ottaa vakavasti vuonna 2024. Tuosta kaikesta absurdista huolimatta kirkon edustajat ovat tosissaan. Eri asia sitten, millä motiivein. Kirkko on talouden logiikalla toimiva laitos, joka toimii maallisin periaattein, vaikka muuta yrittäisikin ilmentää. Suuri osa papeista ei usko työnantajansa edustamaan ideologiaan. Diakoniatyökin on yksi keino todistaa kirkon tarpeellisuutta. Itse työ ei tietenkään ole turhaa, mutta sen luonne on yhteiskunnallista ja sen tulisi olla yhteiskunnan hoidossa.

Mielenkiintoisesti *Kirkkohallituksen* verkkoviestintäpäällikkö **Lari Lohikosken** mukaan kirkon olisi itse pitänyt tehdä palvelu, jossa erota kirkosta. Ja syynä se, että olisi voitu tarjota mahdollisuus harkita päätöstä uudelleen ja että yhteys eroajiin olisi ollut tiiviimpi. Tarkoittanee siis, että ihmiset eroavat ”impulsiivisesti ärsyyntyttyään johonkin tapahtumaan tai henkilöön” ja että heille voisi lähettää kirjeen, tekstarin tai mailin, jossa pahoitellaan eroamista ja pyydetään miettimään vielä. Oma poikani erottuaan sai seurakunnalta tällaisen kirjeen.

Marraskuussa Kotimaa-lehden numerossa 47 lehden päätoimittaja **Freija Özcan** ilmoittaa pääkirjoituksessaan, että ”kirkolla ei ole varaa luopua iltapäiväkerhoista”. Hänestä seurakunnille on vaikea kuvitella suurempaa lahjaa kuin mahdollisuus järjestää pienten koululaisten iltapäivätoimintaa kunnan kanssa. Ja näinhän se on. Pienestä pitäen on hyvä tehdä hyviä seurakuntalaisia – kirkon ylläpitäjiä.

Syy kirjoitukselle löytyy Nurmijärven seurakunnan tekemästä päätöksestä, ettei tämän vuoden alusta enää iltapäiväkerhoissa toteutettaisi kristillistä kasvatusta. Özcanin mukaan ilman seurakuntien iltapäivätoimintaa lapset jäisivät ilman kokemusta seurakunnasta, ja ”siihen ei kirkolla taida olla varaa”.

Totisesti näin on. Kirkko on maallinen toimija, joka miettii ekonomista strategiaansa ja asemaansa tulevaisuudessa. Sillä on oikeus siihen, mutta sen sopisi toimia siinä ilman erityistä asemaa valtiossa.

